

Laurentius Petri Sällskapet

Laurentius Petri Sällskapets styrelse har under arbetsåret 1958–59 utgjorts av kyrkoherden, teol. dr. Arthur Adell, ordf., kyrkoadjunkt Karl Erik Wallin, vice ordf., musikdir., teol. kand. Gudrun Zethelius, sekr., fil. mag. Vivi Andersson, kassaförvaltare, samt domkyrkoorganist Gotthard Arnér.

Adjungerade ledamöter har varit: fru Karin Peters, direktor Pehr Edwall, disponent Sven Håkan Ohlsson, domprosten G. A. Danell, docent Helge Nyman samt dir. cantus Gustav Pettersson.

Styrelsen har under arbetsåret sammanträtt den 9 jan. 1959 i Stockholm och därutöver haft överläggningar per korrespondens.

Sällskapets medlemsantal uppgick den 1 jan. 1959 till 246.

Sällskapets organ, Svenskt Gudstjänstliv, ut-sändes samtidigt med 1959 års urkund, Graduale arosiense.

Ett studiekonvent i gregorianik, det andra i ordningen, hölls på stiftsgården i Undersvik 18–22 aug. 1958 under medverkan av kursledaren, kyrkoherde Adell, mag. art. Finn Viderö samt organisterna Ethan Rosenkilde-Larsen, Birger Eriksson och Eskil Burman.

Sedvanligt sommarkonvent har anordnats i Söderköping 4–9 aug. 1959 under kyrkoherde Adells ledning. Docent Ragnar Holte föreläste om Psaltarens kristna tolkning och prof. Andreas Lindblom om fem av stiftets kyrkor, vilka samtliga besöktes. Som organister medverkade mag.

art. Chr. Vestergaard-Pedersen, och musikdirek-törerna A. Hedenström, Gunnar Holm och Sven Dalberg.

Söderköping den 8 aug. 1959.

Sekr.

Vid Laurentius Petri Sällskapets årsmöte i Söderköping den 8 aug. 1959 omvaldes förutvarande styrelsen, nämligen kyrkoherde Arthur Adell, Söderköping, kyrkoadjunkt Karl Erik Wallin, Karlshamn, musikdirektör Gudrun Zethelius, Burträsk, fil. mag. Vivi Andersson, Stockholm, och domkyrkoorganist Gotthard Arnér, Stockholm, samt nyvaldes i styrelsen docent Ragnar Holte, Uppsala. På revisorernas förslag beviljades styrelsen ansvarsfrihet för 1958 års räkenskaper. Medlemsantalet den 1 jan. 1959 utgjorde 246. Av årsredogörelsen framgick, att första häftet av Graduale arosiense utgives i faksimile 1959 och utsändes till medlemmarna jämte sällskapets organ, Svenskt Gudstjänstliv. Studiekonvent hölls i aug. 1958 på stiftsgården i Undersvik och sommarkonvent i Söderköping 4–9 aug. 1959.

Laurentius Petri Sällskapets sommarkonvent i Söderköping 4–9 aug. 1959 hade samlat ett 30-tal deltagare, varibland några danskar. Tidegärdssången under kyrkoherde Adells ledning klingade skönare än någonsin, vilket var tillbörligt, när sällskapet nu för sista gången

gästade tidegårdsförnyelsens främste tillskyndare i hans egen kyrka.

Som en fortsättning på föregående sommarkonvents huvudtema, "Psaltarens fromhet", kom i år docenten Ragnar Holtes föreläsningar över "Psaltarens kristna tolkning". Vad som här sades om Jesu egen och kyrkans kristologiska tolkning av psaltaren och Gamla Testamentet över huvud, måste te sig som outhärligt för var och en som brukar tidegården, inte minst om Psaltaren i tidegården blir utnyttjad i sin helhet.

Utflykter företogs till fem kyrkor i Söderköpings närhet, Skönberga, Skällvik, Örtomta, Askeby och Vårdsberg, vilka med största tänkbara sakkunskap och inlevelse föreläsades av prof. Andreas Lindblom. Dessa besök blev utan tvivel en av höjdpunkterna under konventet. I främsta rummet vill man kanske ändå nämna Söderköpings S:t Laurentius, som genom kyrkoherde Adells presentation och genom sitt rika gudstjänstliv blev en särskilt levande kyrka för deltagarna. Här fick man bl.a. vara med om, att introitusmomentet verkligen fungerade. I mässan på fredagen gjordes nämligen efter skriftermålet en paus, och under det att församlingen på fornkyrkligt vis sjöng introitus responsorialt — med antifonen som refräng efter varje psaltarvers — trädde celebranten och kyrkvårdarna för altaret.

I söndagens fullständiga högmässa predikade kyrkoherde Adell, och som organister de olika dagarna medverkade musikdirektörerna A. Hedeström, Söderköping, Gunnar Holm och Sven Dahlberg, Norrköping, samt organisten, mag. art. Christian Vestergaard-Pedersen, Odense. Vid årsmötet i S:t Laurentius sakristia talade kyrkoherde Adell om "Kyrkoåret i den gregorianska sången."

Tack vare en klok uppläggning av dagsprogrammet gav konventet rika tillfällen till behövlig vila och god samvaro utöver de fyra dagliga tidebönera, och varje kväll samlades deltagarna i prästgården till samtal över de ämnen, som aktualiserats under dagen.

G. Z.

Laurentius Petri Sällskapets tredje studiekonvent i gregorianik, som hölls den 17–21 augusti på Stiftsgården i Rättvik under ledning av kyrkoherden dr Arthur Adell, Söderköping, hade samlat ett 30-tal deltagare, bland vilka befann sig representanter för våra tre största nordiska systerkyrkor. Till skillnad från de sommarkonvent, som sällskapet i snart 20 år (och även

denna sommar) har anordnat, har studiekonventen sin tyngdpunkt i det vetenskapliga utforskandet av den gregorianska musikens uppbyggnad, varvid denna studeras genetiskt med utgångspunkt i de enklaste och ursprungligaste formerna. Den största forskningsinsatsen har gjorts av dr Adell själv, och från de båda tidigare studiekonventen föreligger ett synnerligen instruktivt och klargörande kompendium, upptagande de enkla och mera bundna formerna av gregorianiken, såsom versikeltoner, recitationstoner för textläsningar och böner, samt psalmodi. Årets konvent inleddes med en koncentrerad repetition av detta kompendium, vilket genomgicks i fyra föreläsningar av resp. kyrkoadjunkt Karl-Erik Wallin, Karlshamn, organist Ethan Rosenkilde-Larsen, Helsingör, musikdirektör Gudrun Zethelius, Burträsk, och fil. kand. Folke Bohlin, Uppsala.

I två föreläsningar presenterade därefter dr Adell nya forskningar beträffande tidegårdens antifonmaterial, varvid särskilt uppvisades, hur det äldsta antifonmaterialet melodiskt nära ansluter sig till respektive psalmtoners initial- och finalisformer. Att sedan framåt i tiden följa förändringarna i fraseringen av en och samma antifonmelodi erbjöd ett fascinerande studium. Även professor Finn Viderö, Köpenhamn, behandlade tidegårdens antifonmaterial och visade därvid särskilt, hur ett jämförande studium av antifoner, i vilka olika text applicerats till en och samma melodi, kan ge oss säkerhet om principerna för textens underläggande under melodien. Från sitt eget arbete på färdigställandet av ett danskt antifonale gav prof. Viderö exempel på denna methods praktiska betydelse när det gäller den gregorianska sångens anpassning till de moderna språken.

I en avslutande föreläsning belyste pastor Lars Hartman de särskilda svårigheter, som möter vid applikation av mässans introitusmelodier till svensk text. Bl. a. uppvisades med konkret exempel från Förklaringsdagens introitus i den svenska mässboken det olyckliga i att en text — i detta fall f. ö. en som saknar hävd — definitivt fastläs, innan man undersökt om det finns någon melodi att sjunga den på. Resultatet har i detta fall blivit en total förvanskning av den traditionella introitusmelodien. Hartman visade, hur man med en annan text kan nå ett musikaliskt vida mer tillfredsställande resultat. Härvid väcktes även frågan, om man vid återgivandet av en bibeltext måste

vara slaviskt bunden av den auktoriserade bibelöversättningen. I diskussionen fastslogs, att ett fullgott resultat i försöken att skapa svenska introitusantifonier kan uppnås endast genom ett intimt samarbete mellan teologisk, musikalisk och språklig expertis.

Det beslöts, att även nästa års studiekonvent skall behandla antifonerna. Särskild uppmärksamhet skall ägnas introitusantifonerna, då det torde föreligga behov av en utökning av nuvarande svenska introitusbestånd.

R. Holte.

Ekonomisk översikt 1958

Ingående balanskonto

Vinst- och förlustkonto	293: 34	Kassa konto	9: 42
Kapitalkonto	3 000: 00	Postgirokonto	283: 92
		Lager	3 000: 00
	<u>3 293: 34</u>		<u>3 293: 34</u>

Vinst & förlustkonto

Resor	260: 00	Årsavgifter	3 555: 13
Medl.-avg. i SKS	34: 50	Försäljning av Brev. L.	509: 50
Tryck	49: 50	„ „ LCU	65: 00
Stenciler	16: 00	„ „ LCW	42: 50
Porto	159: 75	„ „ Leimont.	53: 10
Gleerups	1 150: 75	„ „ Miss. Lund.	300: 00
S. H. Ohlsson	45: 10	Konventen	192: 50
	<u>1 715: 60</u>		<u>4 717: 73</u>
Utgående balanskonto	3 295: 47	Ingående balanskonto	293: 07
	<u>5 011: 07</u>		<u>5 011: 07</u>

Utgående balanskonto

Kassakonto	2: 40	Cåvor	15 000: 00
Postgirokonto	3 388: 07	Tillgodohavanden (Medl.)	110: 00
Bankkonto	15 015: 00	Kapitalkonto	3 000: 00
Lager	3 000: 00		
	<u>21 405: 47</u>		<u>21 405: 47</u>